

*СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА
ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ*

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИЗ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА
ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
I Науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

20-21 ЖОВТНЯ 2022 РОКУ

Львів 2022

інтереси та бажання військовослужбовців (фільм «Снайпер: Білий Ворон», навчально-методичний фільм «Психологічні прийоми саморегуляції»);

- перегляд теленовін, використовуючи державні телеканали («1+1», «Суспільне», «24 канал»);

- організація та проведення професійних чи аматорських виступів, концертів;

- зустріч військовослужбовців з видатними творчими постатями;

- проведення лекцій чи відео лекторіїв з національно-патріотичної підготовки (тематику обирати відповідно до «Навчального посібнику з національно-патріотичної підготовки особового складу ЗСУ»);

- створення та трансляція радіогазет;

Усі ці заходи не лише формують у військовослужбовців високі моральні якості, але й сприяють їх відпочинку та відновленню сил після виконання завдань за призначенням. Окрім цього, вони стають вагомим складовим забезпеченням успішних дій українських сил та нашої перемоги над російськими загарбниками.

Література:

1. Наказ Генерального Штабу Збройних Сил України №4 від 04.01.2017 року "Про затвердження інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України".

СУЧАСНИЙ ВИКЛАДАЧ ЯК «СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК»: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

канд. фіз.-мат. наук, доцент, Оксана ТРУСЕВИЧ

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Цьогоріч Україна зіштовхнулася із російською агресією. Російська агресія - це неймовірно важкий психологічний та емоційний, фізичний виклик для кожного українця. Цьогоріч, зіткнувшись з таким страшним явищем як війна, кожен з нас по своєму переживає його. Зрозуміло, що діти, підлітки, літні люди,

тобто найбільш уразливіші маси населення справляються із цим викликом найважче. Адже втрата територій, домівок, а найголовніше - втрата близьких та рідних, стала невимовним болем для України та кожного її мешканця, з яким справитися не кожному під силу. На допомогу цим людям, окрім родичів, приходять на допомогу волонтери, небайдужі українці, тобто люди, яких можна назвати «соціальними працівниками» не за дипломом, а за покликанням, бо соціальний працівник – це той, хто приходить на допомогу, це той, хто не залишає у біді сам-на-сам, це той, на кого можна покластися у найскладніші моменти життя.

Та, не дивлячись на такий виклик, треба думати про наше майбутнє вже сьогодні. Мова йде про наших дітей, тобто дошкільнят, школярів, студентів, курсантів тощо. Як же їм бути у цих складних умовах сьогодення? Адже дошкільнята мають ходити у садки, школярі мають навчатися, студенти – опановувати навички майбутньої професії, бо це і є наше майбутнє, для якого виборюється незалежність сьогодні.

У даній статті розглянемо питання як та хто у таких складних життєвих умовах може допомогти адаптуватися студентам та курсантам, особливо першокурсникам. Вони, окрім надскладної ситуації з навчальним шкільним процесом, зіштовхнулись з переїздом у нові умови проживання та перебування. Як адаптуватися в нових реаліях, не втратити потенціал для своєї майбутньої самореалізації та кому під силу допомогти їм?

У [9], [13] детально проведений аналіз щодо фаховості сучасного викладача, як працівника соціальної сфери на питання соціалізації та адаптації студентів чи курсантів. Сьогодення показує гостру актуальність цього питання. Студенти, а тим паче першокурсники неабияк стривожені новими викликами сьогодення: адаптація, навчання під час війни, самореалізація тощо. Як відомо, адаптація першокурсника полягає в здатності відповідати вимогам і нормам навчального закладу, а також в умінні розвиватися в новому для себе середовищі, реалізовувати свої здібності та потреби, не вступаючи із цим середовищем у протиріччя. Як результат неадаптованості студента, спостерігатиметься у нього внутрішня напруга, невпевненість у власних силах, труднощі зосередженості тощо. Не менш важливе питання адаптації першокурсників є такі проблеми, як нова система освіти, взаємовідносини з

однорупниками та викладачами, соціально – побутові умови, самостійне життя в нових можливо незнайомих до цього їм умовах, недостатні знання структур і принципів роботи навчального закладу та можливість для самореалізації у творчості, науці, громадському житті, спорті. Окрім цього, виникають протиріччя та труднощі в становленні самооцінки, самосвідомості тощо.

Тому важливу роль [9], [13], [14] у цьому відіграє викладач, що є одним із фундаментацій у вирішенні даних проблем, адже виконує головну роль як «працівник соціальної сфери», тобто як людина, що прийшла на допомогу в адаптації студентів, їх моральній підтримці, організації їх навчання. Відомо, що [9] «соціальна адаптація — це пристосування людини до умов соціального середовища, формування системи відносин із соціальними об'єктами (людьми), рольова «пластичність» поведінки, інтеграція особистості у соціальні групи, діяльність щодо освоєння стабільних соціальних умов, прийняття норм і цінностей нового соціального середовища, форм соціальної взаємодії».

Як викладач може допомогти адаптуватися студенту, особливо першокурснику? Насамперед – повна моральна, психологічна підтримка, першокурсник не має відчувати себе самотнім у новій для нього студентській групі, допомога у створенні взаємопорозуміння та взаємоповаги у групі. Це більше стосується викладачів – кураторів, а щодо фахових викладачів, тобто викладачів, що викладають навчальні дисципліни – це виявити потенціал кожного студента для його успішної самореалізації, повна підтримка у намаганнях студента у його навчанні, контроль організації навчання першокурсників, об'єктивне оцінювання кожного студента згідно його можливостей.

Що дає Україні добре адаптовані, вмотивовані, успішні студенти? Насамперед - це успішні люди, що будують успішну, незалежну державу, в якій кожна людина буде відчувати себе у безпеці, розвиватися на благо країни, в якій проживає. Це люди, що поважають свою мову, історію та незалежність плекають та розвивають їх. Це люди, що є щасливими у країні, в якій проживають, при цьому подорожуючи по світу. Це люди, які

ретранслюють у світ світлі думки про мир, екологічну безпеку на всій землі.

Література:

1. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика. К. ВМУРОЛ «Україна». - 2004.- 408 с.
2. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : [монографія] / Р. Х. Вайнола ; за ред. С. О. Сисоевої. – Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. – 460 с.
3. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи. К. МАУП. – 2003. – 168с.
4. Семигіна Т.В., Мигович І.І. Теорії і методи соціальної роботи. К. –Академвидав. – 2005. – 328 с.
5. Зверева І.Д. Соціальна робота в Україні. Навчальний посібник. – К. Центр навч. літер. – 2004. – 256 с.
6. Практикум з соціальної роботи: Навчально – методичний посібник // Укл. Шевчук О.М. – Умань: ФОП Жовтий. – 2016. – 100 с.
7. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. Тернопіль «Видавництво Астон». 2004. – 174 с.
8. Фурман А.В., Підгурська М. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. Тернопіль ТНЕУ. – 2014. – 174 с.
9. Трусевич О.М., Гембара Т.В. Сучасний викладач, як «соціальний працівник» в процесі соціальної адаптації, самореалізації студента. Зб. матеріалів IV міжнародної науково-практичної конференції “Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток” - Л. 24-25 травня 2018. – С 371-374.
10. Луговий В. Концептуальні засади розроблення національної рамки кваліфікацій / В. Луговий // Вища школа. – 2010. – № 9. – С. 15–24.
11. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України № 3715-VI від 08 вересня 2011 року [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
12. Соціальна робота: В 3 ч. — К.: Вид. дім "Кієво-Могилянська академія", 2004. — Ч. 2: Основи соціальної роботи /

А.М. Бойко, Н.Б. Бондаренко, О.С. Брижовата та ін.; За ред. Т.В. Семігіної, І.М. Григи. — С. 120—123.

13. Трусевич О.М. Актуальні проблеми підготовки педагогічних працівників, як «фахівців соціальної сфери». Зб. матеріалів VII Всеукраїнської науково Інтернет-конференції «Гуманітарні аспекти формування особистості» - Л. 29 травня 2019. – С 130-136.

14. Трусевич О. М. Психолого – педагогічні методи соціальної роботи у питанні соціалізації. Зб. матеріалів V Міжнародної науково практичної конференції «Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток» - Л. 5-6 червня 2020. – С 244 -249.